

„Égre néző szemek...”

Jó néhány évvel ezelőtt, a bajai Alcyone AmatőrCsillagász Klub Polyák József szervezésében egy igen hangulatos kis csillagászati kiállítást tartott Baján, a művelődési központban, ahol a klub amatőrcsillagászái saját készítésű eszközeit, és a tulajdonukban lévő képeiket, könyveiket tették közszemlére.

A Bajai Observatórium Alapítvány 1992 őszén, csillagászati előadássorozattal egybefűzve nagy sikerrel rendezett meg a József Attila Művelődési Központban egy, a korábnál jóval komolyabb anyagot felvonultató egy hetes kiállítást. A kiállítás jelmondatául az „Égre néző szemek...” mottót választottuk. A vendégkönyvben 1200 aláírást találtunk! A nagy érdeklődés láttán már az év végén megállapodtunk a Művelődési Központtal, hogy 1993-ban is lesz „Égre néző szemek...”

Idén egy újabb ötlet gazdagította a kínálatot: az Alapítvány országosan meghirdetett egy pályázatot csillagászati eszközök, szoftverek, tabló-összeállítások, és művészeti alkotások készítésére. A kiírt pályadíjak összegét a Művészeti és Szabadművelődési Alapítványtól kaptuk meg, az egyéb kiadásokat a bajai M&M Ifjúsáért Alapítvány és az AstroTech állta. A kiállítótermet a tavalyihoz hasonlóan ingyen bocsátotta rendelkezésünkre a Művelődési Központ. Várakozásainknak megfelelően rengeteg anyag érkezett az ország minden tájáról, sőt, határunkon kívülről is! Az Alapítvány által kijelölt háromtagú zsűri elfogadta a meghosszabbított határidő (október 20.) után érkező munkákat is. Végül a következő sorrend alakult ki:

CSILLAGÁSZATI ESZKÖZÖK

1. díj (6000 Ft): Károlyi Gábor, Debrecen (változócsillag-észlelők számára készített szimulációs eszköz). **Különdíj (1000 Ft):** UNIVERZUM EGYESÜLET, Székelyudvarhely (A Tejútrendszer famodellje)

CSILLAGÁSZATI SZOFTVER:

1. díj (8000 Ft): Károlyi Gábor, Debrecen (CCDFOTO képfeldolgozó, és KATALOG csillagterkép programok). **Különdíj (1000 Ft):** Farkas Csaba és Kovács Béla, Baja (PC-PLANETS, nagybolygókat bemutató program)

CSILLAGÁSZATI TABLÓK, ASZTROFOTÓ:

1. díj (6000 Ft): Bödök Zsigmond, Komárom (SZÍNES VILÁGEGYETEM című 36 képes fotósorozat). **Különdíj (1000 Ft):** Ózdi Olvasó Egyesület, Ózd (Asztrofotók)

CSILLAGÁSZATI TÁRGYÚ KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK, 8–16 évesek:

1. díj (4000 Ft): Böjtös Andrea, Juhász Barbara, Mészáros Anna, Érd, Kőrösi Csoma Ált.Isk. 8. osztályosai („A Nap”, „Bolygó felszíne”, „A becsapódás” című képek). **Különdíj (1000 Ft):** Barabás Áron, Budapest, Génius Magániskola 2.osztályosa („A Föld kialakulása” című öt részes sorozata)

CSILLAGÁSZATI TÁRGYÚ KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK, 8 év alattiak:

1. díj (2000 Ft): Holló Péter, Huba István, Németh Vivien, Puskás Panna, Tar Péter és Varga Gábor, Miskolc, Szilágyi Dezső Ált.Isk. 1. osztályosai egy-egy képére, közösen).

Az ünnepélyes megnyitót *Éber András*, Baja város polgármestere tartotta 1993. november 8-án. Ezt követte a díjátadás. November 8. és 14. között több

mint 2600 látogató írta be nevét a vendégkönyvünkbe, azaz több mint kétszer annyian tekintették meg a kiállítást, mint 1992-ben. Az idei „Égre néző szemek” rendezvényt nem csupán az ország minden tájáról beérkezett anyag tette valóban országos csillagászati kiállítássá, hanem a nagy számú, hazánk távoli városaiából, sőt jó néhány Nyugat-Európából érkezett látogató! Még a kiállítás alatt is kaptunk újabb tablókát, anyagokat. A színvonalas lebonyolításban kifejtett áldozatos munkájáért külön köszönetet érdemel *Egri József*, a Bajai Bemutató Csillagvizsgáló megbízott vezetője és *Bagóczki Csanád*, a TIT Bácskai Egyesület Csillagászati-Fizikai Szakosztályának titkára, de a szakosztály többi tagja is sokat segített elképzeléseink valóra váltásában.

A kiállítás sikeréhez nem csupán a tévé-, rádió- és folyóirat-reklám járult hozzá, hanem a sokszínű, változatos láttnivaló is, ami a látogatók egy tekintélyes részét többszöri visszatérésre készítette! A pályázati képek, tablók, eszközök mellett 2 házi-, és 2 gyári készítésű tükrös távcső, egy-egy muzeális értékű Heyde-, és Reinfelder-refraktor, AT-1 műholdkövető távcső, sőt első nap még Paul Herring Celestron-8 Ultimája is látható volt. Az üvegezett tárlókban múlt századi és századeleji csillagászati könyvek, csillagtérképek, keresőtávcsövek, okulármikrométer, okulárok, valamint modern optikai és elektrooptikai eszközök voltak láthatók. A nagyméretű modern távcsöveket, a csillagászati kutatások egy-egy területét valamint a Bajai Observatóriumot tablónkon mutattuk be. A kiállítás részét képezte az elkerített videosarokban látványos ismeretterjesztő filmek non-stop vetítése, és a folyóirat olvasó sarokban közszemlére kitett ízelítő a világ csillagászati szak- és ismeretterjesztő irodalmából. Talán legnagyobb sikert a kiállított 8 db IBM PC jelentette, amelyen CD ROM-ról eredeti NASA űrfelvételek, hangosított, mozgó animációs csillagászati és űrkutatási oktatási programok voltak láthatók. Az idei közönségsikert a Bajai Observatórium Alapítvány tulajdonában lévő Electrim EDC 1000HR CCD kamera jelentette, amellyel az érdeklődők saját digitális portréjukat is elkészíthették, és floppy elvihették... A csillagászat birodalmában szemlélődők számára aláfestésként a Tangerine Dream és Vangelis szintetizátorzenéje szólt – csalogatóként kihangosítva az utcára is... Sokan ennek köszönhetően szereztek tudomást a kiállításról.

A nagy látogatottság megmutatta, hogy az emberek igenis érdeklődnek a reáلتudományok eredményei iránt, fogékonyak az Univerzum szépségei iránt. Nagy hiányt pótolhat egy dinamikus, jól összeállított kiállítás: az utcán rohanó, megélhetésükért küzdő embereket egy rövidke pillanatra meg tudja állítani, és figyelmüket az ég felé fordítani... Epp ezért lett a kiállítás címe „Égre néző szemek...”. Sok látogatóval való elbeszélgetés során megbizonyosodhattunk afelől, hogy eme célkitűzésünket sikerült is megvalósítani! Lehet, hogy sok száz diáknak, felnőttek ezek a kellemes kiállítási percek jelentették azt a szikrát, melynek hatására a jövőben jobban odafigyelnek a csillagászati jelenségekre, felfedezésekre.

Hegedüs Tibor
(Bajai Observatórium)

meteor — az amatőrcsillagászok lapja. Kiadványunk havonta 48 oldalon tájékoztat a csillagászat legújabb eredményeiről, a csillagos ég jelenségeiről, továbbá távcsőépítési, asztrofotózási és számítástechnikai tanácsokat ad. Az 1994-es évfolyam ára 990 Ft, egyesületünk pártoló tagjai illetményként kapják. Megrendelhető az MCSE címén: 1461 Budapest, Pf. 219.